Maar toegekomen aan de tweede methode van reformatie, dan wordt dit anders, en dat wel doordien nu voor het eerst in eigenlijken zin het beginsel van *afzondering*, *uitscheiding* en *losmaking* van gelegde banden intreedt.

Scheiding is een heilig, goddelijk beginsel, dat overal en op alle terrein zijn werking moet hebben, zoodra op het heilig ert het kwade met het goede, de leugen met de waarheid gelijke pretentie wil doen gelden.

God maakte scheiding tusschen het licht en de duisternis.

Het is de Heere die een scheiding maakte tusschen Israël en de volkeren.

Het heilig Sacrament van het Doopsel strekt, naar luid onzer Formulieren van eenigheid, om de kinderen der geloovigen van de ongeloovigen te onderscheiden.

Scheiding heeft God gewild en doorgezet tusschen het heilige en het onheilige.

En zoodra weer vermengd wierd, wat Hij wil dat gescheiden zal zijn, heeft Hij het zijn volk toegeroepen: »Scheidt u af, en gaat uit, want wat gemeenschap heeft Christus met Belial?"

Dit is dan ook zoo waar en klaar, dat Voetius, onze grootste kerkleeraar, die het diepsinnigst dit punt behandeld heeft, zegt, dat separatie of scheiding aan *elke* theorie of daad van kerkzuivering ten grondslag strekt. Niet enkel in zooverre, dat ook elke *zedelijke* reformatie een afscheiding van Satan en de wereld is, maar zóó, dat bij elke verachtering der kerk in slapheid van leer of zeden, op Gods kinderen de plicht rust om zich *af te scheiden* van elken prediker, die niet de zuivere waarheid predikt, en zich *af te scheiden* van elken broeder of zuster, die ongeregeld wandelt. De apostolische vermaning dwong hen om dit standpunt in te nemen. Wie toch ter kerke blijft gaan bij een prediker, die de waarheid verloochent, en gewaarschuwd zijnde, in zijn dwaalleer volhardt, handelt tegen Tit. 3 : 10, waar *het verwerpen van een ketterschen mensch na behoorlijke vermaning* ons gelast wordt. En wie met leden der kerk, die ongeregeld wandelen, kerkelijke gemeenschap blijft onderhouden, handelt lijnrecht in strijd met 2 Thess. 3 : 6, waar de heilige apostel zegt: *„En wij beveelen u, broeders, in den naam des Heeren Jezus Christus, dat gij u onttrekt van een iegelijken broeder, die ongeregeld wandelt en niet naar de inzetting, die hij van ons ontvangen heeft.*"

Wel verre van het denkbeeld van scheiding *als zoodanig* te bestrijden, dient dus veeleer, op grond van Gods Woord, beleden, dat het bevel tot afscheiding van de *leugen* en van de *zonde* een stellige plicht is, die op elk kind des Heeren rust.

En dat wel, niet enkel in dien zin, dat hij zijn eigen ziel van de smet der leugen en der zonde moet vrijwaren, maar ook wel terdege, dat hij gehouden en verplicht is, de kerkelijke gemeenschap te onttrekken aan hen die in paden van leugen of zonde volharden.

De burgermaatschappij en de kerkelijke maatschappij volgen elk een eigen grondregel.

In de burgermaatschappij is alles dooreengemengd; maar in de kerkelijke maatschappij niet. Ons burgerleven is dus als het vischnet en de akker waarop allerlei kruid gezaald wierd. Het uitschieten van de goede en de kwade visschen, en het afzonderen van kaf en koren, tarwe en onkruid, kan dus eerst later volgen. Maar zoo is het in de kerkelijke saamleving niet. In de kerkelijke saamleving zijn niet boozen en goeden saam, maar moeten *allen* goed zijn, zoodat er wel een tegenstelling tusschen *echte* geloovigen en *schijn*geloovigen, maar niet van geloovigen en *on*geloovigen in de kerk geduld mag.

In de kerk is uitsluitend voor de *geloovigen* plaats, en wie, hoewel ongeloovig, toch in de kerk leven wil, moet dit alleen kunnen doen door *hypocriet* te wezen. Dit niet te hebben ingezien, is juist de grondfout van het Methodisme, mits men maar scherp in het oog houde, dat het *zaad der kerk* voor geloovig gerekend wordt, ook al kan het zijn geloof nog niet openbaren.

Men doet dan ook in hooge mate verkeerd, indien men ten onzent de Christelijke Gereformeerden daárover hard valt, dat ze het beginsel van *Separatie* of *Scheiding* op den voorgrond schoven. Integendeel, dit is juist hun eere en hun kracht. Slechts het *Separatisme* moet in enkelen hunner bestreden, gelijk ons bij de derde methode van reformatie blijken zal.

Maar aan het bevel en den last des Heeren tot separatie van leugen en zonde op kerkelijk terrein, moet stipt en streng vastgehouden. Dat niet te doen, is het wezen der kerk vervalschen; en erger nog voet geven aan het steeds in wijder kring voortwoekerend pantheïsme.

De groote tegenstelling toch tusschen de belijdenis van den levenden God, God Drieëenig, Schepper van hemel en van aarde (Theïsme), en de belijdenis van een Oneindig Wezen, dat zich eeuwiglijk in een eeuwige wereld openbaart (Pantheïsme), schuilt juist hierin, dat de belijdenis van *den God der heilige Schriftuur* een scheiding, een onderscheiding en een tegenstelling stelt, tusschen den Schepper en het schepsel, en een daaruit voortvloeiende tegenstelling tusschen waarheid en leugen, heiligheid en zonde. Terwijl omgekeerd, de belijdenis van een God, die de eeuwige Wereldziel van een eeuwige wereld zou zijn, het onderscheid, de grens, de tegenstelling tusschen God en zijn schepping opheft, en dientengevolge ook lichaam en ziel, en zoo ook waarheid en leugen, zonde en heiligheid dooreen laat vloeien en de stellige grenzen tusschen deze beide uitwischt.

Nu is dit Pantheïsme de oude zonde van ons Indo-Germanen.

In het dusgenaamde Buddhisme zondigden onze oude voorvaderen aan de boorden van den Ganges reeds door dit onzinnig gedichtsel hunner harten. In de Grieksche wijsbegeerte is ditzelfde waanzinnig stelsel nogmaals opgeleefd. Door het Neo-Platonisme en de school van Origenes heeft het reeds in de tweede eeuw een aanval op de Christelijke kerk beproefd. Tot in de dagen van Karel den Groote heeft het zich in Scotus Erigena gehandhaald. Met de Renaissance is het in de dagen der Reformatie nogmaals binnengedrongen. En door de school van wijsgeeren die sinds Spinoza en Kant het Rationalisme in heel zijn omvang vernieuwden, is het thans nogmaals den grondtoon komen aangeven voor het wetenschappelijk denken onzer eeuw; tot het in Darwin een apostel vond, die het ook op den samenhang tusschen mensch en dier toepaste.

Dit Pantheïsme nu, waarvoor de Luthersche kerk steeds openlag, en waar alleen de Gereformeerde kerk een vastigheid tegen bood, is door Schleiermacher ook in de godgeleerdheid ingedrongen. Heel de school der „Vermittlungstheologen" is er door vergiftigd. En ook de Ethischen ten onzent zondigen daárin het meest, dat ze, onbewust en zonder het zelf te bedoelen, aan deze pantheïstische gronddwaling voet geven en haar door hun vermenging van waarheid en heiligheid verbreiden.

En dit nu is zóó lang voortgeschreden, tot dit Pantheïstisch woelen zich op practisch terrein eindelijk in de zondige idee van de „Volkskerk" heeft vastgezet; een kerk waarin naar Synodale uitspraak, gist en woelt, al wat woelt en gist in het leven van ons volk.

Ge moet dan ook bij den strijd, die hans gevoerd wordt, altoos scherp onderscheiden tusschen hen, die uit Confessioneel bedoelen nog altoos gelooven aan de poging, om de eerste methode van reformatie te kunnen doorzetten, en die andere, bij wie het bepaaldelijk om de *Volkskerk* gaat.

Bij de Confessioneelen is in den regel alle besmetting van het Pantheïsme afwezig. Maar die godgeleerden ten onzent, die niet eens teloops een enkel maal in onnadenkendheid het woord *Volkskerk* bezigden; maar er systeem van maken, en het beginsel van *Volkskerk* op den voorgrond schuiven, zijn zonder één enkele uitzondering hiertoe door de Pantheïstische gronddwaling van hun wijsgeerig stelsel verleid. Dit belet daarom niet, dat ze zich als bij uitstek „Gereformeerd" aandienen, ja, zelfs zich inbeelden alleen de echte Gereformeerden te zijn. Wie toch de geschiedenis onzer kerk kent weet vanouds hoe we met de Spinozisten getobd hebben, en hoe er sinds tot onder de vroomsten zekere neiging bestond, om het Spinorisme in Gereformeerd gewaad te eeren. Maar de kenner laat zich door dezen schoonen schijn niet verschalken. Zijn geestelijk reukorgaan is er te fijn voor. En een echt belijder des Heeren merkt het Pantheïsme reeds op tien passen afstands.

Welnu, op kerkelijk terrein is het dit Pantheïsme, dat zijn kracht zoekt in het woeden tegen elk denkbeeld van separatie of scheiding.

En dit is natuurlijk.

Vloeit toch de plicht en roeping tot afscheiding op kerkelijk terrein van de leugen en de zonde juist voort uit die eeuwige onderscheiding en tegenstelling, waarmee het Eeuwige Wezen tegen de geschapen wereld, de waarachtige God tegen de dwaling en de Heilige tegen de zonde overstaat, dan *moet* het Pantheïsme zich wel diep vijandig keeren tegen het machtig wapen der Seperatie, waardoor juist in den wortel en in het uitgangspunt zijn zondig en waanzinnig voorgeven bestreden en gebrandmerkt wordt.

Juist daarom echter is en blijft het onze onafwijsbare roeping, om met bewuste mijding van het *Separatisme* (gelijk later blijken zal), het van God geboden denkbeeld van *Separatie* tegen dit Pantheïstisch marktgeschreeuw in bescherming te nemen.

De kerk zelve berust op Seperatie van de wereld. Het Koninkrijk der hemelen berust op Separatie van het Rijk der duisternis. En zoo dikwijls nu de macht van leugen en zonde sterk genoeg wordt om op het erf zelf der kerk het onderscheid tusschen leugen en waarheid, tusschen zonde en heiligheid op te heffen, is het de dure plicht en de heilige roeping van al Gods kinderen, om tegen dit Pantheïstisch gewoel het machtig wapen der *Separatie* op te heffen, niet uit eigendunkelijkheid, maar in gehoorzaamheid aan God.

En dat dit nu geen gedachtengang is door de *Heraut* thans verzonnen, om zich uit ongelegenheid te redden, maar reeds in de 17de eeuw, in de dagen der toenmalige Doleantie, door Voetius duidelijk aangewezen, dat blijke uit een vertaling van zijn eigen woorden, een volgend maal.

KUYPER.

Uit de Pers.

In de *Herwerming* beginnen ook onze Moderne clericalen lont te ruiken in zake hun confrater Ds. Lieftinck.

Ongerust zijn ze nog ganschelijk niet. Eer verwachten ze stellig, dat heel het zaakje met een sisser afloopt.

Maar toch, ze lichten even het pootje op, en in dat pootje schuilen klauwtjes.

Wij achtten het in ons vorig nummer waarschijnlijk of eigenlijk alleen denkbaar, dat het Classikaal Bestuur van Sneek, na van de bezwaren, tegen Dr. Lieftinck, als beroepen predikant te Sliedrecht ingediend, te hebben kennisgenomen, hem wel rustig van Rauwerd naar Sliedrecht zou laten vertrekken. Wij hadden echter moeten bedenken, dat in kerkelijke zaken alles, tot zelfs het ondenkbare, mogelijk is.

Wij vernemen toch, dat genoemd Classikaal Bestuur de ingebrachte bezwaren *gegrond* heeft verklaard.

Niets schijnt ons te kunnen bespaard worden, wat den zonderlingen en ongeordenden toestand der Hervormde Kerk aan het licht brengt.

Of is het niet een zotte vertooning, die wij thans weder beleven?

Het Classikaal Bestuur zal het wel met een beroep op de kerkelijke reglementen kunnen goedpraten, dat het, zooals het deed, den eénen dag aan Dr. Lieftinck het voorgeschreven getuigschrift uitreikt, waarbij het hem onergerlijk verklaart in *leer* en wandel, en den volgenden dag tegen zijne leer uit Sliedrecht ingebrachte bezwaren gegrond acht; maar is het niet allerzotst, dat een kerkelijk Bestuur zoo kan handelen?

Indien het anders had gewild, wij twijfelen er geen oogenblik aan, of het had ook daarvoor in de Reglementen zijn gronden kunnen vinden.

Het »ja" en »neen" tegelijk loopt nu eenmaal door alle reglementen heen, en wij weten waaraan het ligt. En den eenen keer kan het iemand gelusten »ja" te zeggen, den anderen keer »neen" omtrent dezelfde zaak.

Zoo is het ook hier.

»Is Dr. Lieftinck onergerlijk in de leer?" vroeg men op zekeren dag uit Sliedrecht aan het Classikaal Bestuur van Sneek.

»Ja," was het antwoord, »volkomen onergerlijk in de leer."

»Vindt ge Dr. Lieftinck, die dit en dat schreef, waarlijk onergerlijk in de leer?" vroeg men den volgenden dag.

»Neen," was het antwoord, »de bezwaren, die ge aanvoert, achten wij gegrond."

En nu? Nu zal dezelfde vraag nog eens weer aan het Provinciaal Kerkbestuur van Friesland voorgelegd worden.

Wat zal dit doen?

Aan voorspellingen wagen wij ons ditmaal niet. Maar wij vermoeden, dat het Provinciaal Kerkbestuur, nadat het Classikaal Bestuur den eenen dag ja en den volgenden dag neen zeide, het meer opgevoerde kerkelijk kunststuk zal vertooien van te zeggen ja en neen tegelijk.

En dan heeft alles weer zijn gewoon verloop gehad.

De kastijding is niet onverdiend.

»Een koninkrijk dat tegen zichzelven verdeeld is.....", ge weet wat de Heere er van zei.

En nu, een »verdeeld koninkrijk" is dat niet juist het beeld van deze Synodale Genootschapskerk?

KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Woensdag 15 Mei werd de algemeene vergadering der Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarheid enz. gehouden. Het getal opgekomenen was kleiner dan vorige jaren, hetgeen niet voortkwam uit verminderde belangstelling in het heil der kerken, maar een gevolg was van de reformatie, die in vele kerken plaatsvond.

Naar aanleiding van Ps. 122 schetste de voorzitter op uitnemende wijze de heerlijkheid van de gemeente Gods, eene heerlijkheid onder de nieuwe bedeeling nog veel grooter, dan de gemeente bezat in de dagen, toen deze psalm aan de kerk gegeven werd.

Uit het verslag van den secretaris bleek, dat door de 3 godsdienstonderwijzers der Amsterdamsche kerk en door de oefenaren der vereeniging, op 118 plaatsen van ons vaderland 2022 oefeningen gehouden waren. Het ledental ging achteruit, wijl velen meenden, dat de vereeniging geen reden van bestaan meer had. Van de plaatsen, waar de vereeniging gearbeid had, vóór de tegenwoordige reformatie plaats, grecp, waren, op een paar uitzonderingen na, de kerken tot reformatie gekomen.

De penningmeester moest een klaagtoon aanheffen over de verminderde opbrengst der contributiën. Wel sloot de rekening dit jaar nog met een voordeelig saldo van *f* 230.82, maar hij had vreeze voor de toekomst. Immers de vergoedingen, die de kerken voor den dienst der oefenaren in het afgeloopen jaar gegeven hadden, waren *f* 1500 minder, dan de salarissen en de reiskosten bedragen hadden. En mocht nu het bedrag der contributiën verder verminderen, dan zou dit ten nadeele der arme kerken komen, wijl deze niet meer geholpen konden worden.

Het grootste deel der vergadering werd ingenomen door de bespreking van de vraag van het hoofdbestuur, luidende: Mag of kan de vereeniging blijven voortbestaan, nu de taak, die zij door den nood gedrongen op zich nam, weder aanvaard is door onze gereformeerde kerken zelven? Alle broeders, die over deze vraag het woord voerden, waren het eens dat de hulp der vereeniging nog niet gemist kon worden. Alleen bestond er verschil, of, nu de vereeniging haar doel, wat de geestelijke zijde aanging, bereikt had, men nu de statuten zou wijzigen, dan wel op andere wijze zou openbaar maken, dat de arbeid der vereeniging gewijzigd was.

Ten slotte werd met algemeene stemmen eene motie aangenomen van den voorzitter, luidende: »De vergadering spreekt als hare overtuiging uit, dat het doel der Vereeniging, wat de geestelijke zijde aangaat, bereikt is, nu de kerken zelven, als zoodanig, tot gehoorzaamheid aan Gods Woord terugkeerden, en dat dus de middelen, vermeld onder *a. b.* en *d.* van artikel 4 der statuten buiten gebruik zijn gekomen, maar dat vooralsnog het verzamelen van gelden tot ondersteuning van zwakke kerken en het verleenen van hulp bij de regeling der spreekbeurten tot hare roeping blijft behooren.

Kort verslag der vergadering van de classis Amersfoort, *op Woensdag 15 Mei '89 te Amersfoort gehouden.*

I. Tegenwoordig waren 4 Dienaren des Woords en 10 ouderlingen, vertegenwoordigende 9 kerken, terwijl de afgevaardigden der kerk van Baarn, om wettige redenen de vergadering niet konden bijwonen.

II. De vergadering werd geopend door Dr. G. Van Goor met gebed en lezing van Psalm 122.

III. Nadat de geloofsbrieven waren nagezien en goedgekeurd, werd tot praeses gekozen Ds. M. J. Bouman, tot assessor Ds. L. Adriaanse en tot scriba broeder J. H. De Waal Malefijt.

IV. Bij de omvraag volgens art. 41 K. O. bleek, dat te Bunschoten een school met den Bijbel is opgericht, die reeds 63 leerlingen telt, terwijl te Westbroek, in vereeniging met de Christel. Geref. gemeente aldaar, weldra eveneens zulk een school zal verrijzen.

V. Daarop hield Ds. Westerbeek van Eerten, van Tienhoven, een korte predikatie, naar aanleiding van 2 Tim. 2 : 8, waarover de andere Dienaren des Woords eenige opmerkingen ten beste gaven.

VI. Een voorstel van de kerk te De Bildt, om de wenschelijkheid uit te spreken, dat alle Nederduitsche Gereformeerde kerken zich gezamenlijk tot de regeering zouden wenden, om strenge handhaving der Zondagsrust, gaf vervolgens tot eenige bespreking aanleiding. Besloten werd, om hiertoe nog niet over te gaan, hoewel de vergadering met de bedoeling der voorstanders geheel instemde.

VII. De deputaten tot het bijeenbrengen der bezoldiging van een classicalen oefenaar, werden *gecontinueerd* en hun opgelegd, om op de volgende vergadering een beslist rapport uit te brengen.

VIII. Met meerderheid van stemmen werd besloten op de volgende vergadering *een scriba* voor *dén jaar* te benoemen en wel uit de broeders ouderlingen.

IX. Als deputaten werden gecontinueerd de broeders Dr. G. Van Goor en J. H. De Waal Malefijt.

X. Met het oog op de mogelijkheid, dat zich eerlang een broeder kan aanmelden, om als oefenaar in de classis te worden toegelaten, wordt besloten den broeders Ds. L. Adriaanse en Dr. K. G. M. Westerbeek van Eerten op te dragen, een regelingsontwerp te maken voor het alsdan af te nemen examen, met inachtneming van het bepaalde in art. 70 der Acta van de Voorloopige Synode en dat ontwerp op de volgende vergadering in te dienen.

XI. Voorts worden de broeders Ds. Bouman, Westerbeek van Eerten en Adriaanse aangewezen als deputaten, ter voorbereiding der uitvoering van art. 19 D. K. O.

XII. De volgende vergadering wordt bepaald op *Woensdag 14 Augustus* en N.-Loosdrecht als de roepende kerk aangewezen.

XIII. Nadat de vergadering door den voorzitter is gesloten, eindigt Dr. Westerbeek van Eerten met dankzegging.

J. H. DE WAAL MALEFIJT, *scriba.*

Aan de kerkeraden der Ned. Gereformeerde kerken bericht de kerkeraad der Ned. Gereformeerde kerk van Marken (eiland), dat op Zondag 19 Mei de ouderlingen en diakenen in hunne ambten werden bevestigd door Ds. H. W. Van Loon, pred. te Amsterdam, en dat daarop in eene kerkeraadsvergadering voor geheel zijn kerk de band, die haar tot nu toe aan de Synodale organisatie van 1816/52 vasthechtte, werd verbroken, om weer kracht en geldigheid te verleenen aan de wettige kerkenorde, die hier tot het jaar 1816 gegolden heeft. Stukken voor den kerkeraad worden verwacht aan het adres van den ondergeteekende.

A. BONEVELD, *ouderling.*

Gaast en Ferwoude, 17 Mei.

Wat reeds geruimen tijd door de voorstanders der reformatie alhier werd begeerd, en volgens Gods Woord — Joël 2 : 12—27 — noodzakelijk geacht, mocht heden door de goede trouw des Heeren over ons geschieden.

Nadat in een daarvoor belegde vergadering, waartoe alle stemgerechtigde lidmaten waren uitgenoodigd, onder leiding van Ds. R. K. Brouwer, bedienaar des Woords in de genabuurde kerk van Makkum en Cornwerd, de ondergeteekende ouderlingen en diakenen verkozen, en dezelve op 12 Mei openlijk in het ambt bevestigd waren, werd eene vergadering van hen als kerkeraad gehouden op heden den 17den Mei.

In deze vergadering werd in den naam des Heeren het besluit genomen, om voor de kerk dezer plaats te breken met de zondige banden der Organisatie van 1816 en weder kracht en geldigheid te verleenen aan de aloude kerkenorde, zooals deze laatstelijk door de Dordtsche Synode in 1618/19 is herzien.

De kerkeraad, hiervan door dezen kennis gevende aan de zusterkerken, spreekt zijne begeerte uit tot onderhouding van den band der wederkeerige gemeenschap ook in den weg des gebeds.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Gaast en Ferwoude,

L. C. KRAMER, K. REINSMA, } *ouderlingen,*
G. MIEDEMA, K. HEINS, } *diakenen.*
H. R. NIEBORG, *consulent,*

P.S. Stukken, voor den kerkeraad bestemd, gelieve men te zenden aan den scriba K. Heins te Gaast.

Buitenland.

Engeland. De aanstaande Algemeene Vergadering der Vrije Schotsche kerk.

Den 23sten Mei zal de *General Assembly* (algemeene vergadering) van de Vrije Schotsche kerk de rij harer vergaderingen te Edinburg openen. Deze vergadering is met een groote classicale samenkomst te vergelijken, waarbij geheel Schotland als classis te beschouwen is. Althans alle kerken zenden een dienaar en een ouderling naar deze vergadering, die over alle zaken te beslissen heeft. De Assembly zal geopend worden door eene prediking van Dr. Aird, die zijn opvolger Dr. Laird als Moderator het presidium zal overdragen. Beide mannen hebben in den jare 1843 tegenover de Schotsche overheid het beginsel van de souvereiniteit van Christus over zijne Kerk hoog gehouden; zij behooren tot de mannen, die de Vrije Schotsche kerk stichtten, toen de overheid het z.g. patronaatrecht handhaafde, waardoor enkele rijke lieden een leeraar in eene gemeente konden benoemen.

Het is opmerkelijk, dat men in Schotland nog steeds op de mannen blijft zien, die in 1843 den beslissenden stap gedaan hebben en met prijsgeving van staatstraktementen enz. enz., het volk voorgingen, om te buigen onder het zachte juk van Christus. Deze mannen zijn niet beschaamd uitgekomen; het heeft hun aan niets ontbroken, en de Vrije Schotsche kerk heeft zeer gebloeid.

Evenwel is daarin in den laatsten tijd verandering gekomen. Eenige jaren geleden heeft de General Assembly wel Robertson Smith als hoogleeraar aan het Seminarium ter opleiding van jongelieden voor het predikambt, afgezet, doch de geest van een Smith, die, zij het ook met meer vrome woorden, critiek op het Oude Testament oefende als een Kuenen en Wellhausen, is in de kerk blijven rondwaren. Daarom verheugde het ons, dat er in het Meinummer van het orgaan der Vrije Schotsche kerk een stuk staat van den predikant R. G. Balfour, om aan te toonen, »*dat geheel de Schrift waar is en geloofwaardig, tot de woorden waarin zij is geschreven.*" Zouden we uit de woorden dezer stelling afleiden, dat Ds. Balfour de feilloosheid van den Bijbel verdedigde, uit het artikel blijkt, dat hij de onfeilbaarheid der Schrift wil bewijzen. Maar ons dunkt, men behoorde het over dit punt in de Vrije Schotsche kerk wel eens te zijn. Dat daarover zoo breedvoerig moet gehandeld, bewijst wel, dat op dit punt verschil van gevoelen bestaat.

In het Meinummer van het orgaan der Vrije Schotsche kerk wordt de verwachting uitgesproken, dat de Algemeene Vergadering zich schier zonder onderbreking zal kunnen bezighouden met practischen arbeid. Toch hangt er een donkere wolk boven de vergadering, die hevige debatten voorspelt. De quaestie van de herziening der belijdenis is aan de orde gesteld. En al wordt die zaak niet beslist, maar verschoven door de benoeming van eene commissie om haar te onderzoeken, toch kunnen over de vraag, of men eene commissie benoemen zal of niet, heel wat woorden gewisseld worden. Wij kunnen ons schier niet voorstellen, dat er iemand onder de Schotsche leeraren zal zijn, die op grond van het Gereformeerd kerkrecht, niet zal opkomen tegen het herzien van de belijdenis, met het doel daarin verandering te brengen, wanneer slechts een betrekkelijk klein deel van het lichaam van Christus vertegenwoordigd is.

Van lieverlede ontvallen den Vrijen Schotschen kerken de mannen, die hen uitleidden van onder het staatsjuk. Nog maar weinige leeraren en ouderlingen zijn er over, die de eerste strijd voor de vrijmaking der kerk mede hebben doorleefd. Daarom mogen wij er wel om bidden, dat mannen mogen verwekt worden met gaven en genade, die de teekenen der tijden kunnen onderscheiden, en met wijsheid en behoedzaamheid de kerkeraden kunnen leiden in deze dagen, waarin de critiek den schepter zwaait en veel op losse schroeven gezet wordt (in these days of sifting and unsettlement). Deze woorden worden gevonden in den brief, waarbij de kerken worden genoodigd om te bidden voor het welslagen van de Algemeene Vergadering. Ook deze woorden duiden aan, dat de neologische critiek ook in de Vrije Schotsche kerk zijn werk van verwoesting gedaan heeft.

Verleden jaar bleken de inkomsten der kerk minder te zijn geweest dan die van vorige jaren. Tot 1887 zijn de inkomsten der Vrije Schotsche kerk bijna gestadig gestegen; doch nu moet achteruitgang geconstateerd. Wij gelooven, dat de malaise op maatschappelijk gebied daartoe het hare heeft gedaan; doch wanneer er verslapping of afwijking van de leer in de kerken komt, dan is vermindering van collecten aanstonds het gevolg. Mocht de *General Assembly* daarom eens onderzoeken, welke oorzaken er toe hebben medegewerkt om de inkomsten der kerken te doen verminderen. In elk geval meenen wij, dat zijne vergaderingen niet zoo kalm zullen zijn, als men in Schotland schijnt te verwachten.

Frankrijk. Werking der officieuse Synodale Organisatie.

Gelijk wij meermalen hebben medegedeeld, hebben de Fransche Gereformeerde kerken, die zich nog »Evangelisch" noemden, zich vereenigd in een officieuse synodale organisatie, toen de regeering weigerde een officieele (d. i. door den staat erkende) Synode bijeen te roepen, uit vrees dat deze dan leertucht zou gaan uitoefenen. Deze officieuse synodale organisatie, hoe goed ook bedoeld door mannen als de hoogleeraar Pédézert enz. met groote inspanning tot stand gebracht, is gebleken van den beginne af op verkeerde grondslagen te zijn gebouwd. In plaats van de geloofsbelijdenis der Gereformeerde kerken in Frankrijk als formulier van eenigheid te handhaven; is men een korte »verklaring" gaan opstellen, die niets specifiek Gereformeerds bevat. In plaats van de aloude kerkenordening weder op te vatten, is men nieuwe reglementen gaan maken, die van hiërarchische trekken niet is vrij te pleiten. Steeds verder glijdt men op het eenmaal betreden hellend spoor af. Zoo heeft o. a. de Synode van de XVIde circonscriptie aangenomen, dat er eene liturgie moet zijn voor het opnemen van nieuwe leden. Die liturgie moet niet enkel zien op de toelating tot het Heilig Avondmaal, maar op de opname der catechisanten als leden der kerk, waarvan de toelating tot het Heilig Avondmaal slechts het gevolg is!

Niet alleen is dit besluit te betreuren, omdat de Synode getoond heeft de eerste beginselen der Gereformeerde leer niet te verstaan, maar ook omdat een particuliere Synode zich het recht toeschrijft, om op eigen hand in zulk een gewichtig stuk eene beslissing te nemen. Ach, wat is men in Frankrijk het spoor jammerlijk bijster!

Japan. Niet vele jaren geleden werd Japan geregeerd door bewindvoerders, die, evenals eertijds in Frankrijk de »Major domus", die waardigheid van vader op zoon bekleedden. Van deze Tycoons was de keizer van Japan of Mikado eigenlijk geheel afhankelijk; soms was hij hun gevangene. De Mikado leefde in afzondering en werd meer door het volk *vereerd*, dan dat hij de natie *regeerde*. De edelen des lands hielden daarbij de groote massa van het volk in een toestand van lijfeigenschap. In 1868 werd het Tyconaat afgeschaft; de edelen verloren hunne privilegien en de Mikado besteeg zijn troon en ging de natie regeeren met een kabinet en een Raad van State. Er werd ook nog aan het volk eene constitutie beloofd, gelijk de Europeesche volken hebben. Deze is den 14den Februari van dit jaar afgekondigd. Japan heeft nu zijn Hooger- en zijn Lagerhuis. Zal dit tot zegen van de natie zijn? Het zal er van afhangen, of het Japansche volk al dan niet erkent, dat het van den Heere God deze vrijheden ontvangen heeft. Bouwt men voort op de souvereiniteit van den mensch, dan is te vreezen, dat dezelfde wrange vruchten in Japan door de revolutie zullen worden gebaard als in Europa.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE EZEL.

Daar wandelt hij voort, stap voor stap langs den dorpsweg of door het veld, met zijn lange ooren, waaraan ieder hem kent, en draagt geduldig zijn vracht, of trekt den wagen, waarvoor men hem gespannen heeft; en wie hem ziet loopen zegt: 't Is toch een suf dier, zoo'n ezel.

Intusschen, wie zoo spreekt, kon zich wel eens geducht vergissen. Een ezel behoeft zich volstrekt niet te schamen, want hij is van goede familie. Het paard is zijn volle neef, en wie 't niet gelooven wil, moet maar eens kijken naar hun pooten die van beide onge-